de ovend

11e jaorgaank no. 4

D'r mag gien wark uut dit blad overneumen wodden zonder schriftelik goedvienen van de maeker(s).

de Ovend

elfde jaorgaank no. 4 augustus 1983

In dit blad verschienen bi'jdregen op et terrein van de Stellingwarver schrieveri'je, taelkunde, volkskunde, geschiedenis en taelbeweginge. De Ovend wodt uutgeven deur de Stichting Stellingwarver Schrieversronte, en komt zes keer over de heerd bi'j de leden/ab.
Red./Adm./Corr.: zie blz. 4 van et omslag.
Tikwark: Albertha Zwaagstra, Makkinge.

Veurwoord

De zoemer is veurbi'j en we stoeven mit mekaander de haast al weer in. Zo schöt de tied veurbi'j, mar wat was 't een zoemer, now? Een zoemer waor as over zoveul jaor grif nog over praot wodt as: De zoemer van '83! Krek as de meensken now nog over de winter van '29 praoten. Mit ontzag in de stemme.
Jim bin weeromme van vekaansie, wi'j bin ok weeromme van vekaansie. Allemaole vanzels zo bruun as een bi'je. En now wowwe d'r mit mekeer mar weer fris en uutrust tegenan. Mit een spiksplinterni'je Ovend.
In et aprilnommer van De Ovend van dit jaor schreef Karel Weber over de collectie Lourens die opsleugen is in de Perveensiaole Biebeltheek. Ien ding was Weber indertied aenlik nog wel beni'jd naor. Vandaor as naoschrift een vraoge onderan zien stokkien: Kan een lezer oons zeggen wie as Lourens was? Now, dat kon! Uut et hiele laand kwammen d'r verscheiden reakties binnen. Zoks is vanzels slimme aorig. Dat dudet d'r op dat De Ovend lezen wodt. En daoromme kan Weber in dit augustus-nommer uut de doeken doen wie as die Lourens now percies was.

Een augustus-nommer trouwens dat te laete bi'j jim over de heerd komt. Krek as de veurige peer nommers, die ok te laete bi'j jim in huus roegeld binnen. De dubbeldikke eerste Ovend van dit jaor ("Stil toch kiender! Heit studeert!") het een protte veurbereidend wark kost en verscheen daoromme nog al wat an de laete kaant. En veerder hawwe halverwege dit jaor op 'e Meulehoeve ok nog wat mit ziekte te stellen. Now en dan kriej' zoks spietig genoeg. Mar we zullen de hakken wat antrekken en alles op alles zetten om dit jaor de aachterstaand in te haelen. We doen oons beste.

Johan Veenstra

(tekening D.K. Koopmans)

Et Stellingwarfs Woordeboek

Warkwoorden bin in et Nederlaans vaeke al muuilik. De meerste lezers zullen heur nog veur de geest haelen kunnen hoevule tied de meester d'r an spendeerde om die ingewikkelde 'stam + t' d'r bi'j de kiender in te kriegen. Mar dat was lange niet alles: dan haj' ok nog kwesties as of et now mit dubbelde d of dubbelde t schreven wodden mos, of as d'r een d of een t an et aende staon mos: gemaakt - de gemaakte fiets, geboord - het geboorde gat - en gao mar deur.
In oons Stellingwarfs is et veural niet makkeliker. Niet zo bot wat de schriefwieze anbelangt , want de schriefofspraoken bin now krek niet zo slim eers as in et Nederlaans, ok niet wat de gevallegies die ik krek nuumde angaot. Mar de klaankvormen zels bin, ok deur plaetselike verschillen, vaeks wat ingewikkelder. Lao' we es kieken naor wat ik mar even 'tiedvormen' nume van de warkwoorden.

tegenwoordige tied (onvoltooid)	verleden tied (onvoltooid)
ik fiets(e)	fietste
ie(i'j, jow) fietsen	fietsten
hi'j/zi'j(sie)/et fietst	fietste
wi'j fietsen	fietsten
jim fietsen	fietsten
zi'j (sie) fietsen	fietsten

voltooide tieden:
we hebben (hadden) fietst

Dat de slot-e (hier een 'stomme e') in 'ik fiets(e)' tussen haokies staot, komt hierdeur: die wodt in et praoten nogal es weglaoten, veural naor et oosten op is dat zo. Biezunder is, dat as zoe'n 'persoonsvorm' an et aende van de zin staot, die e meerstal wel opduukt. Ie heuren dan ok in et oostelike Stellingwarfs wel:

omda'k d'r henne lope

en

ik loop d'r henne

mar niet zo gauw

ik lope d'r henne

Nao b en d vaalt die e daor liekewel niet gauw vot, dus toch vaeke:

ik biede je honderd gulden

eerder as

ik geve je honderd gulden

Dat het dan niks mit oonze spreekwoordelike zunighied te maeken mar eerder mit et verschiensel dat oonze tael die stomme e beter vaastehoolt nao b en d as nao ere 'klaanksegmenten'. Lao' we now es kieken naor de tiedsvormen van een onriegelmaotig warkwoord, bi'jglieks lopen:

ik lo(o)p(e)	leup
ie (i'j, jow) lopen	leupen
hi'j/zi'j (sie)/et lop(t)/loopt	leup
wi'j lopen	leupen
jim lopen	leupen
zi'j (sie) lopen	leupen

voltooide tieden:
we hebben (hadden) lopen

Eigenaorig is dat in en om Wolvege henne, mar ok, bi'j jongeren veural, in ere dörpen, vaeker en vaeker ok in 't oosten, de ofwisselende klinker in hi'j lopt in et daegeliks gebruuk vervongen wodt deur de 'lange o' uut de ere vormen van de tegenwoordige tied. Dat komt neffens dawwe annemen meugen deurdat de kiender die de tael leren et systeem ienvooldiger maeken, 'zunig leren' om zo te zeggen, wiels hier ok invloed van et Nederlaans anneumen wodden kan, dat ja zoe'n klinkerwisselingsregel niet het. De klinker eu uut de verleden tied, blift liekewel; die is vanzels eers as in et Nederlaans, dat in dit en ere warkwoorden uut dezelde groep of 'klasse' vanoolds ie het (liep).

Wat et Nederlaans ok niet het, bin warkwoorden die niet op -t (o.t.t.) of -de (o.v.t.) uutgaon mar op -et en -ede. Zoks gebeurt allienig nao b of d. Et eerste gevallegien is in de meerste dörpen bi'j de ooldere generaosies nog wel bekend: hi'j hudet (mit lange uu), hi'j eidet, hi'j schrabbet. De krek nuumde verleden tiedsvormen bin zeldzemer. Ok dan komt d'r een 'stomme e' nao b of d, maar weer niet in alle gevallen. Hieronder een riegeltien van et warkwoord luden, bi'j wieze van veurbield (om de ruumte geef ik hier veerder niet an waore in de Stellingwarven wátte percies veurkomt):

o.t.t.	o.v.t.
ik lude	luudde/ludede
ie (i'j, jow) luden	luudden
hi'j/zi'j (sie)/et ludet, lödt, ludt	ludede
wi'j luden	luudden
jim luden	luudden
zi'j (sie) luden	luudden

Veur de grootste groep van lezers zal ludede uut de eerste en dadde riegel van de rechterkelom daenk' et eigenaorigst wezen.
Ze bin trouwens ok et ooldst vergeleken bi'j luudde, kapte e.d.
Dat vaalt uut veerdere studie en vergelieking mit ere taelen wel aorig op te maeken. Et Nederlaans van de 17e ieuw hadde nog zokke -ede vormen, en et Gotisch, een tael die krek as et Westgermaans votkommen is uut et 'Oergermaans', het riegelmaotige vormen op -ida: of -oda: salboda = ik, hi'j zalfde, ganasida = ik, hi'j geneesde.
Eerst leek et me toe dat de -ede-vormen allienig nog mar in Ni'jhooltpae te vienen weren, mar, gelokkig zo'k haost zeggen, kon 'k ze ok neteren veur Steggerde, Oosterwoolde en De Fochtel.
Zo dot weer blieken dat et nooit goed is en neem ien of twie plakken uut een gebied as 'de basis' veur een woordeboek of een ere beschrieving, want dan zoj' onherroepelik te vule dingen over et heufd zien. Een aorig veurbeeltien van zoks in dit verbaand is ok, dat stel daj' et 'Berkopers' as Stellingwarfs nammen, ie gauw een belang-

riek klaankverschil uut et oostaende over et heufd zien zollen. We blieven in dit verbaand nog even bi'j de warkwoorden. Neem de verleden tiedvorm en et dielwoord van bieden: we beuden, we hebben beuden, en daornaost van lopen: we leupen, we hebben lopen. Overal geliek? Nee, want in et rechterstok op de deur Geert Lantinga tekende kaorte die hierbi'j ofdrokt is wodt wel de eu in beuden zegd, mar vaeke een uu (kot) i.p.v. eu in leupen. Et wodt daor dus meerstal lupen, soms trouwens ok leupen. Aj' daor as 'westelike' iene uut et oostelike gebied wi'j rupen zeggen heuren, dan daenk ie misschien: et zal dan ok wel we-

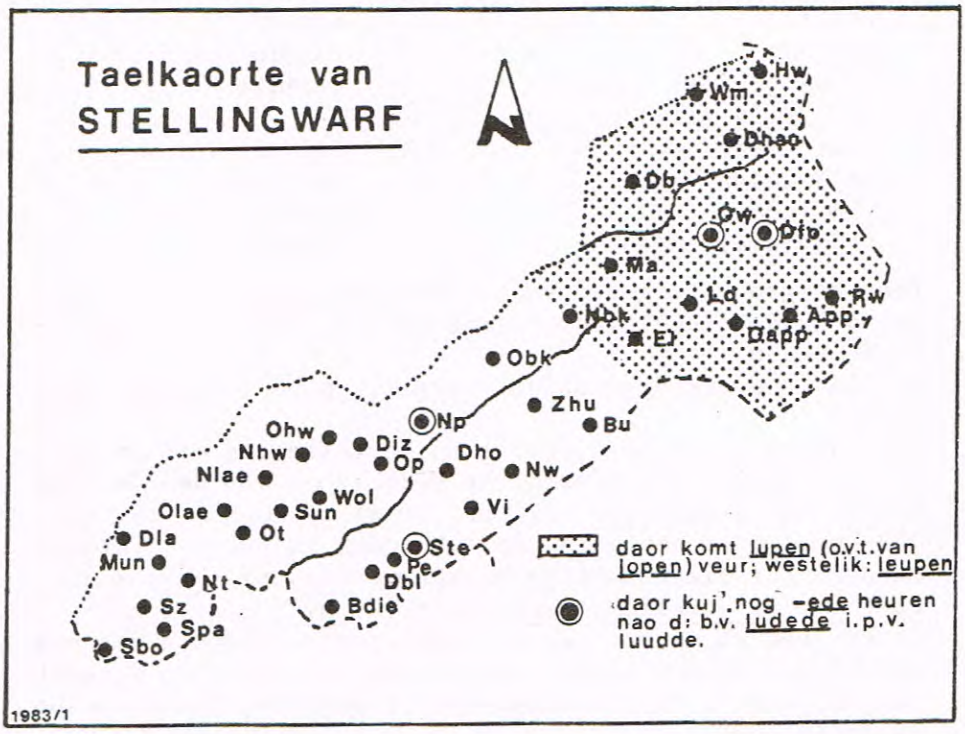

zen: we hebben rupen, omdat et westelik we hebben reupen is. Mis, want in et dielwoord wodt de eu gien uu. Oostelik is et dus we rupen him en we hebben him reupen.
Dit alles komt vot uut wat ze in de taelkunde wel es mit een wat diezige naeme as 'netuurlike ontwikkelings' andu-

den, veur zoveer ze niet an starke invloeden van ere taelen toeschreven wodden kunnen. Et dudet (dödt, dudt!) op een stok riekdom van de taelgeschiedenis, et is vusen te vule vraogd om zoks ok allemaol in de schrief-gebruukstael zien gerak te geven. Mar daorover hiere niet veerder, want et gong me d'r veural omme om zien te laoten dat et vaasteleggen van et Stellingwarfs allienig mar goed verantwoord is as dat in zo goed as alle dörpen gebeurt, en dan ok nog deur een ploegien meensken, liever niet deur iene persoon allienig. Zo bin d'r in mien geboortedörp Nbk meensken die wi'j leupen zeggen, mar ok al die wi'j lupen bruken. De woordeboekverzaemeling zol dus lange niet verantwoord wezen, as we oons hullen bi'j de tael van een peer dörpen. Lieke belangriek is disse wieze van vaasteleggen ok veur de gruui van oons schreven Stellingwarfs, want om uut te maeken hoe we pattie dingen schrieven of uutdrokken zullen in schriftelike tael, moe'n we ofwegen kunnen tussen hoe et in de verschillende plakken veurkomt. Ok et onderwies zol van oons wark profiteren kunnen. Hoge in et vaandel staot daor ja vaeke: ansluten bi'j eigen omgeving en aachtergrond. Now, die aachtergrond kan allienig mar benut wodden as die bekend is, en dus vaastelegd is, dus ok wat et Stellingwarfs in zien variaosies angaot. Behalven woorden en uutdrokkings bin ok ere dingen die deur et woordeboekwark vaastelegd wodden van kultuurhistorisch belang, zoas volksriempies. En zokke dingen ok weer in heur variaosies vanzels. Want uut die variaosies is soms de oorspronkelike staot of te leiden, en soms ok kun deskundigen d'r dan meer over zeggen wat de wetmaotigheden die d'r aachter de veraanderings zitten inholen, en hoe die kultureel veerder te verklaoren binnen. Of, om et gewoner te zeggen: ze kun perberen antwoord te geven op vraogen as: hoe kan et dat krek zokke variaosies d'r binnen, hoe kan et dat veraanderings op die meniere warken. Mar dan moe'n ze nogal wat materiaol hebben vanzels! Eerder drokten we een stokmennig leugenriempies of in De Ovend, daor de dadde riegel van was - en daor herkennen de meensken et riempien in dit geval meerstentieds an -: 'ik zag de bakker vliegen; mit de ovend d'r aachter an!' Dit riempien is intied in de groepen ofvraogd, en ik laot

hier veerder volgen wat d'r uut kwam ('...') betekent dat et daore veerder niet bekend was):

Ik zal je wat vertellen
En liegen wat ik kan
Ik zag de bakker vliegen
Mit de ovend d'r aachter an...
Ik zag twie gritten greide spitten (Nbk)

Za'k je's wat vertellen
En liegen dat ik kan,
Ik zag de bakker vliegen
Mit de ovend d'r aachter an,
Ik zag twie kri'jen mi'jen,
Ik zag twie doeven et huj opschoeven
Ik zag twie eksters veur de ploeg
Is de leugen now nog niet groot genoeg? (Np)

Now za'k je wat vertellen
Van Evert en van Nellen
En liegen wat ik kan
Ik zag de bakker vliegen
Mit de ovend d'r aachter an.
Twie grieze kri'jen
Die stonnen op et laand te mi'jen
Twie eksters veur de ploeg,
Is de leugen now nog niet groot genoeg?(Ow)

Eerder (zie De Ovend 9 (1981): 135-136) leverde de heer Kl. Gorter van Oosterwoolde oons disse Oosterwooldiger variaant, die ok Vrouw Jonker van De Haule bekend was van heur mem, geboren in Else, wegraekt op 'e Haule. De Elseger woordeboekgroep dot d'r as vierde riegel bi'j: 'mit zien wief d'r aachter an' en geft de rest niet.
Gorter reageerde indertied op de Berkoper versie van de heer W. Jager (vgl. de krek nuumde Ovend):

Ik zal jow wat vertellen
En liegen dat ik kan
Ik zag de bakker vliegen
Mit de ovend d'r aachter an!
Ik zag de gritten spitten

En ik zag de musken veur de ploeg
Is de leugen now nog niet groot genoeg? (Obk)

Van De Hoeve kregen we et zo:

Ik zal je wat vertellen
En liegen wat ik kan
Ik zag de bakker vliegen
Mit de ovend 'r aachter an.
Ik zag twie kri'jen mi'jen,
Twie eksters veur de ploeg,
Is de leugen now groot genoeg? (Dho)

Sz geft allienig de eerste drie riegels, Dfo de eerste viere as bi'j Dho. Db en Dhau geven die ok, en dan geft Db:

Twie kri'jen waren an 't mi'jen
Twie musken veur de ploeg
Is mien leugen nog niet groot genoeg?

en Dhau:

Twie kri'jen zatten in 't laand te mi'jen
Twie eksters veur de ploeg
Is de leugen nog niet groot genoeg?

Ok Ld het die eerste riegels, en dan:

'k Zag twie kri'jen op 't laand te mi'jen
En twie eksters veur de ploeg
Is de leugen nog niet groot genoeg?

Los hiervan staot de uutdrokking die Sz op et kaortien naor anleiding van et riempien opgaf: 'Hi'j kan beter liegen as vliegen!'
Dr. J. Jansen uut Utrecht was zo vrundelik en stuur mi'j een overdrokkien van een artikel uut It Beaken 24 (1962): 144-147, ien en aander naor anleiding van hoornleger, daor ik wat veurbeeldzinnen mit gaf in De Ovend 11 (1982): 67. Et toestuurde artikel hiet,"Eester" en "hornleger" as ûnderdielen fan it fjild by de fryske boerepleats' en is van de haand van O. Postma. Hor(n)zol oorspronkelik sliek mit

bedoeld wodden, en hornleger zol eerst een briede wal west hebben daor sliek op kommen was uut een naostlegen sloot of grachte om et arf henne.
Vandat slöt de Hauliger veurbieldzin d'r mooi op an: 'Et hoornleger lag vroeger bi'j oons aachter in de tuun omringd mit sloties, en wi'j bruukten et veur gruuntetuun.' Postma schrift dan ok dat et sliek bedoeld west hebben zal om op te bouwen. Misschien da'k bi'j gelegenhied nog op ien en aander weeromme komme. Tot slot: daank an Pieter Jonker die me hulp bi'j et zuken naor de volksriempies.

Henk Bloemhoff

Op de 20-ste meie 1983 raekte weg oonze woordeboekmitwarker, kontaktpersoon veur Blesdieke

Harm Huisman

in de leeftied van 71 jaor.

Zien opbouwende persoonlikhied en zien belangstelling en inzet veur de streekkultuur zullen oons altied bi'jblieven.

(hooltgravure D.K. Koopmans)

Berkoper mark

As et uutzunderlik mooi weer is en alles is fleurig om je henne, dan is een meenske tot vule in staot. En as d'r dan iene komt die een beroep op je dot, dan zeg ie makkelik "ja". Zo gong et mi'j ok doe mi'j vraogd wodde as ik in De Ovend een stokkien schrieven wol over de Berkoper mark. Ik hadde een goed zin, dat ik trapte d'r in.
En dan wo'k mar bi'j 't begin beginnen.
Doe ik morgens om een ure of negen deur et dörp fietste was alles nog rustig. Wel stonnen op 'e stoeperanen al de naemen en de nommers veur de kraompiesmeensken. D'r was dit jaor weer een protte liefhebberi'je, dat et zol wel weer vol wodden. En dat wodde et, want doe 'k middags nao 't eten even weer henne gong te kieken doe roegelde 't al mooi an. Ik bin wel niet zoe'n markmeenske, mar ik sjouwde toch mar evenpies bi'j de kraompies langes. D'r was weer hiel wat te kieken. En te kopen vanzels, want daor gaot et bi'j die luden toch omme, is 't niet zo. Mar ja, as ze et van mi'j hebben mossen dan was 't niet best. Et is ja zo, aj' op mien leeftied kommen dan doej' eerder wat vot as daj' d'r nog wat bi'j kopen. En wat de eteri'je en de snuperi'je anbelangt, ik zal niet zeggen, da'k niet graeg es wat lekkers lusse, mar...die ponties hén, dat is altied de stok aachter de deure. Mien knippien bleef dan ok hieltied nog dichte.
Op een bepaold mement wo'k wel evenpies zitten, dat ik zocht een plakkien op ien van de terrassies. Ja, wi'j hebben de laeste jaoren ok terrassen in Berkoop! Ik gaf me daele in een hoekien tegen de mure onder een parresol. Een vostelik plakkien, want doe begon veur mi'j de film! Al dat volk dat d'r langes schoffelde! Ja, lopen was et niet want et was staorigan goed vol wodden. Tetman de Vries zol wel zeggen: meensken, meensken, wat een meensken! En dan te zien hokke meensken. Oolden en jongen, mallen en mooien, pattie netties in de kleren, mar ok goenend die vremd opdaon weren. De oolde monikespeulder die Roelenga veur disse gelegenhied kommen laoten hadde, paste d'r mooi bi'j...

D'r weren trouwens ok genoeg die zo goed as niks om 't lief hadden. Now vien ik dat nog wel mooi as et een bruunverbraande jongevent of een jongemeid angaot, mar as d'r van die vetrillen over de broeksbore henne hangen dan is d'r niet vule moois an te zien.
Mar goed, et was Berkoper mark en mooi weer en dan kan d'r een hieleboel zolange as 't mar plezierig blift. En dat bleef et, in elk geval veur mi'j, want zo now en dan kwam d'r nog al es een bekende bi'j me zitten veur een praotien.

Now was et ziezo, dat Pieter Jonker mi'j vraogd hadde om tussen vuuf en zes ure et wark in et boekestallegien van de Stellingwarver Schrieversronte even van him over te nemen. En ik moet zeggen dat dat uurtien "in de kraom" ommevleug! Hiel wat aanders as negen lange maonden...! Mar alle gekhied op een stokkien, et was lang et minste plakkien niet daor bi'j Schipper op 'e stoepe. Et mooiste vun ik et a'k een klaant kreeg, want ik hadde hiel wat an te bieden. Eins wa'k d'r zuver een betien wies op, dat de Schrieversronte in zien toch nog mar betrekkelik kotte bestaon zovule bi'j mekeer schreven het.
Pattie klaanten wussen vot daolik waor ze op anwollen, mar bi'j aanderen gong alles even deur de hanen. Even blaederen en plaeties kieken en dan zo zonder wat te kopen veerder of alliend een plakplaetien of een kiekknope...
Mar goed: wie et kleine niet eert is et grote niet weerd. Onder de bedrieven was et zes ure west en Pieter kwam weer op zien post om de "dienst" over te nemen tot aovens negen ure. Mar alliend is mar alliend, dus doe ik him anbeud om bi'j him te blieven, doe vun hi'j dat mar een mooi anbod. Now, en ik kan jim vertellen, et is veur oons allebeide een alderplezierigste aovend wodden.
Om te beginnen kocht ik een kladde euliekoeken, want ik dochte dan hoe'k niet naor huus om brood en Pieter zorgde veur een peer glaezen koolde melk. Doe ik mit mien euliekoeken weeromme kwam weren d'r krek een peer klaanten, dat ik legde de kladde even aachter me op 'e stoel. Mar doe we de klaanten ofwarkt hadden gong ik zonder arge op die stoel zitten. En now kuj'm et wel raoden! Ze weren nog hiete ok! Et leup veur mi'j best of, mar de euliekoe-

ken hadden meer weg van pankoeken. De smaek was trouwens liek bleven, dat ze raekten wel op.
Ondertied kregen we zo now en dan es klaanten, et gong best mit de haandel.
As et es een schoffien wat rustiger was gongen we mar weer "meenskekieken". Zo gong de aovend vlot veurbi'j en veurdat we 't in de gaten hadden was et tied van oprumen. En dat deden wi'j "opgeruumd"!
"Best gaon," zee Pieter, "nog nooit zovule verkocht!" Ik zol doe haost eigenwies wodden en zeggen: "Dat hej' grif an mi'j te daanken," mar dat he'k vanzels veur me hullen. Mar ja, now staot et toch op pepier...
Doe alle spul weer bi'j Pieter in de auto zat hadden we nog wel verlet van wat drinken. We gongen op ien van de terrassies bi'j een ploegien zitten, dat ok nog wel even naopraoten wol. We kenden mekeer allegere, dat mit et verstrieken van de tied wodde et hoe langer hoe gezelliger. De monikespeulder - goed zeuventig was hi'j al - weerde him as een jongkerel en zo now en dan kreeg hi'j verstarking van een hiel koor!

Om kot te gaon: et was een oolderwetse Berkoper mark!
En zuwwe dan mar weer zeggen: "Tot ankem jaor?!"

Lamkje Hof-de Boer

Praotien op 'e dri'j

'dus ie gaon verhuzen'
(wat zal ik dit hier missen)
'naor de grote stad now?'
(al die meensken, voegels, vissen)
'op een hoge flat niet?'
(wat zie 'k d'r tegen an)
'en mar trappe lopen'
(wiels ik niet zonder Scheene kan)
'dus nooit meer op 'e dri'j'
(ik zal heur vaeke schrieven)
'toe zeg now es wat je'
"hier moej' niet altied hangen blieven!"

Harmen Houtman

Preek van een leek (Nommer 12 en de laeste)

"Mien genaode moet jow genog wezen".

D'r bin meensken die daenken en ok wel zeggen: mit de biebel kuj' alle kaanten uut. En die hebben d'r daoromme gien hoolvaaste an.
De iene doomnee legt een tekst zo uut en de aandere priester zo. Kiek mar naor de verschillende karken, verienings en poletieke keuzes. De iene is op grond van de biebel beholend, de aander veuruutstrevend, de iene is veur ditte en de aander veur datte, alles op grond van diezelde biebel.
Niet alliend elke ketter het zien letter, pattie geleuvigen hebben dat ok. Karkstried en godsdiensttwisten speulen de hiele geschiedenis deur, ok in de Stellingwarven. Toch is et schien van heilighied, die ok hier bedriegt. Mit de biebel kuj' in wezen mar iene kaante op en dat is, neffens et geleuf, de goeie! Nooit kuj' mit de biebel in de haand veur onderdrokking en onrecht wezen, nooit veur doden en noodlot, omreden et in de biebel de hieltied weer gaot om bevri'jding, om recht, om leven en om God-mit-de meens, in Jiezus Christus.
Dat is veur mi'j ok hieltied de reden om an de kaante van minderheden staon te gaon in heur stried om recht en gerechtighied. Hier et Stellingwarfs en de Stellingwarvers die et minder goed hebben in materieël en maotschoppelik opzicht.
Ok de reden, dat d'r iene karke in verscheidenhied kommen moet. Op die meniere staoj' mit de biebel in de haand naor mien oordiel altied an de goeie kaante, aanders niet.
Dat het ok de vremde apostel Paulus ondervunnen. Veurhenne was hi'j Farizeeër, een kundige schriftgeleerde die doe an de verkeerde kaante ston. Mar deurdat hi'j Jiezus Crisstus trof wodde hi'j an de goeie kaante zet, an de kaante van de minderhied, die et christendom doe nog was in de maotschoppi'je. Van vervolger wodde hi'j volgeling, van bezetter wodde hi'j bevri'jder, naodat hi'j de ommekeer, de bekering in zien leven mitmaekt hadde. Vanuut de leerstoel gong hi'j et volle leven in. Vanuut de synegoge naor

de ofscheiding, de ketters die op et smalle pad van Jiezus weren.
Alliend ien ding zat him nog dwas. Een ongemak, een stiekel in de voete. En dat maekte him et reizen muuilik.
Daoromme vragt hi'j an zien Opdrachtgever: "Neem van mi'j die kwaole weg." Toch dot God dat niet en zegt: "Mien genaode moet jow genog wezen."
Et stiekelstikken gaot in dit geval van Hogerhaand niet deur. De apostel zal him daor grif wel lelk omme maekt hebben. Hi'j zal zien stiekels wel opzet hebben. Waoromme dan toch niet? Zoe'n ongemak kan hi'j bi'j zien Godswark toch niet bruken! God zol de eerste wezen moeten die zoks begript. En dan toch..."Mien genaode moet jow genog wezen."
Misschien was et wel om zien reislust wat in te parken en om wat langer as hi'j van doel was in Efeze, Korinthe en ere plakken te blieven. We weten et niet, mar et ligt wel veur de haand om zoks te daenken.
Mar hoe dan ok, Paulus moet leren om niet van zien kennis en kunde, niet van zien iever en onrust, mar om van genaode te leven. Dat wil zeggen: om et gēven te kriegen, zonder daj' d'r veur warkt hebben, zonder daj' et verdiend hebben. Veur en in et geleuf moej' hiel wat doen en laoten en toch zeggen kunnen, dat et je ommenocht geven is. "Waor he'k et an verdiend?" Om et ok ommenocht, zonder verdienste, zonder heersen deurgeven te kunnen!
Lao' we mar eerlik wezen en bekennen dat oons zoks deurgaons ok muuilik ofgaot. We zeggen liever: "Ik hebbe d'r hadde veur warkt," as dat et oons zomar geven is. Om van de gevende haand te leven dat ligt oons niet zo goed. Zoks is oons vaeke as een stoffien in 't oge dat we d'r uutwrieven willen, as een stiekel in de voete die we d'r zo rap meugelik uuttrekken willen. Op schoele vertikten we et toch ok om (maegies-of jonges-)genaode te zeggen!
Toch zullen, die geleuven willen, leren moeten om te zeggen: "Oe God, waor he'k et an verdiend?" Om lege hanen op te holen. Want dan pas kuj' neffens de biebel mar iene kaante op: naor God en de evenmeens. Om belangeloos te dienen, om ri'j te wezen. Een gevangene van God om jezels en aanderen te bevri'jden...

Welke stiekel heb ik, hebben jim daor veur neudig, die zitten blieven moet om geleuven te kunnen: "Mien genaode zal jow genog wezen?"
Elk moet dat veur heur of himzels mar uutzuken tiedens of nao et "stiekelstikken" van disse dag. De genaode van God zal mit jow wezen, krek as mit Sunt Paulus, die oons ok now nog dient as veurbield, as veurtrekker, as apostel van God, deur Jiezus Christus.
De biebel kent een grote verscheidenhied, liek as de riekdom die d'r is van verschillen in de tael. Die meugen we warderen om gien uniforme geleuvigen, taelgebrukers, meensken te wodden. Mar d'r is ok een ienhied, krek as mit de tael, de staanderdleefriegels van "geleuf, hoop en liefde", om gaondeweg mit valen en opstaon in et riek van vrede en gerechtighied telane te kommen.
Hier en daor moe'n nog hiel wat stiekels van onvrede en onrecht uutsteuken wodden om zo veer te kommen. Vremd genog kan daor een stiekel in jezels an mitwarken, om daor oge veur te kriegen, hassens, hanen en een hatte om an dat stiekelstikken mit te warken.
Ze was et temeensen bi'j Paulus, doe hi'j leerd hadde om "Gods-genaode" te zeggen.

O. Bult

(Preek van de Hoolderd-dienst Vierde Stellingwarver Dag)

Ien jaor warkeloos

uutslaopen
eten
bosschoppendoen
theedrinken
kraantelezen
eten
tillevisiekieken
pilsiendrinken
slaopen

---

x *365*

Knillis

Ontmoeting

op 't keuperdrokdraankschrieversplein
zag ik jow veur 't eerst
't was mit oold en ni'j
zo tegen een ure of iene
ik docht dan ok mitien
dat is ze
waor 'k al zo lange op waacht
en dan zo mar in de naacht
staoj' daor veur mi'j
we weensken mekeer een zegend ni'jjaor
en ik daenk: mit jow d'r bi'j
mar dan...
dan zie 'k daj' niet as mi'j allienig binnen
en 'k lope mar sjokkende weer deur

Knillis

Schriever

mit een
slakkegaank
scheidet hi'j
woorden en
zinnen of,
zwatte strepen
op betontegels;
d'r is gien weg
weeromme
en as d'r zoolt
stri'jd wodt
smult alle
kreativiteit
vot.

Oene Bult

Ridder

ik bin een dolende ridder
op zuuk naor een jonkvrouwe
om veur te strieden
om van te holen

mar alle jonkvrouwen
hebben heur buusdoekien al vergeven

en roofridder wodden
wil ik niet
kan ik niet

ik zal wel iewig dolende blieven

Knillis

Bujjen

ik heb soms van die bujjen
da'k mi'j zo hopeloos vule
da'k mi'j zo allienig vule
da'k verlange naor
een aarm om mi'j henne
een haand deur mien haor
een mond op mien lippen
een lief tegen mi'j an

is dat now tevule vraogd
zol d'r dan gieniene wezen
gieniene die mi'j begript
gieniene die om mi'j geft

ik heb soms van die bujjen
alliend de laeste tied
regent et de hieltied deur

et hoolt op mit zachies regenen

Knillis

Oolde boom

Oolde boom, toe praot es even,
'k heb jow al zo lange kend,
al zo lange as ik leve,
wi'j bin an mekaander wend.
Pattie tieden aj' soms fluusteren,
as et risselt deur jow blad,
ma'k zo graeg es naor je luustren,
toe...vertel me nog es wat.
Ik kan je tael zo goed verstaon.
ok al gaoj' soms reer te keer.
mar aj' zo an 't roezen gaon
dan krimp ik zuver in mekeer.
Ik blief dan liefst wat uut je buurt,
jow starke reus, jow grote held,
mar 'k wete dat et nooit zo lange duurt.
Zoe'n bujje mit zoveul geweld
is mittertied weer wat bedeerd.
Dan kom ik gauw es effen langes
en dan begriepen wi'j mekeer.
A'k ruste viene an jow oolde stamme
dan zie 'k, ie bin wat takken kwiet.
Ja, zoks dat gaot zo deur de jaoren
'k Vertelle jow: deur storm en stried
krigt mennig meens ok grieze haoren.

Lamkje Hof - de Boer

Achttien jaor

achttien jaor
now begint et leven
maek d'r wat van

en et geft niks
waj' doen
aj' wat doen

aj' zels mar
weten waj' willen

aj' zels mar
aachter je staon

dan gaon d'r vanzels
wel meer aachter
of naost je staon

en al is ien leven te kot
om te leren
hoe aj' leven leven moeten

leef om te leven

Knillis

Een aander kleurtien

Nederlaand
1940
stampende leerzens
brune jassen

Polen
1981
stampende leerzens
rooie jassen

een aander kleurtien
mar verschil?

Knillis

Geweten

Waor a'k gao of stao
Of waor a'k zit'
't Geweten is getuge
Dat neem ik altied mit!

Heidepiek

Over Jan Evertsz Lourens

An et aende van mien stokkien over de Collectie Lourens in De Ovend van april 1983 he'k an de lezers vraogd wie as Lourens was.
Van verschillende kaanten bin d'r reakties kommen, waordeur wi'j een aorig bield van Lourens kregen.
Disse infermaosie kwam mondeling en schriftelik van o.e.:
- Vrouw E.J. Lourens uut Rotterdam, dochter van Jan Lourens, die oons een lange brief schreef over heur heit;
- M. Lourenz uut Sneek (disse z is ontstaon deur een leesfout tiedens een huwelikspleechtighied). Hi'j is op oonze vraoge attent maekt deur oons lid Stelma uut Wageningen, die kunde hadde an een Lourens uut Arnhem. M. Lourenz is doende de stamboom van de femilie Lourens op te zetten. Dislange is hi'j al aorig veer en zuukt allienig nog naor de takke van disse femilie die indertied naor Amsterdam vertrokken is;
- Jehannes Mulders van de Oosterstreek bi'j Noordwoolde, die kunde hadde an een neve van Vrouw Lourens veurnuumd n.l. de heer Evert Otter uut Noordwoolde.

Hier dan et verhael.
In de Stellingwarver Kronieken uut 1680 komt et eerste bericht veur over een Lourens Jans in Ni'jhooltpae. Wi'j hebben dus te maeken mit een oolde Stellingwarver femilie. Wi'j slaon dan een dikke ieuw over naor de Fraanse tied onder Napoleon. In 1811 wodde et bevolkingsregister insteld en mos iederiene him inschrieven laoten; zo ok Anne Martens (geb. 1759) een ofstammeling van Lourens

Jans, die doedertieden de oolde naeme Lourens as familienaeme anneumen het en him inschrieven leut as Anne Martens Lourens. Pattie bruurs en zeunen nammen ere naemen an as Bergsma, Birkenbosch, Buitendorp en zo. Dit liekt vremd mar is verklaorber as wi'j bedaenken dat zi'j verspreided woonden in de dörpen van Stellingwarf en - zeker in die tieden - mar een betien kontakt mit mekere hadden. Van disse Anne Martens Lourens is oonze Jan Lourens een riegelrechte ofstammeling. Jan wodde geboren op 21 feberwaori 1873 in Berkoop as zeune van Evert Jans Lourens, die Meester Kuper was. Een kaorte van et huus waor as hi'j geboren is, is nog in et bezit van Vrouw Lourens.
Laeter hebben zien oolden et huus bi'j de karke kocht, waor "De Oolde Schoele" now staot. Jan het zien kienderjaoren in Berkoop deurbrocht. Hi'j kon goed leren en is in 1888 as leerling inschreven op 'e Riekskweekschoele in Deventer. Ere bronnen vermelden dat hi'j ok in Franeker studeerd het. Warschienlik was zien eerste baene in Boskoop (misschien is dit verkeerd lezen en zol et ok Berkoop west hebben kund, wat meer veur de haand ligt).
Daornao het hi'j "gouverneur" west op een kostschoele in et Gooi. Hi'j het in Bussum onder dienst west; aorig om te vertellen is dat hi'j daor scharmen leerd het. Et brevet, waor as him de titel van "Meester op den korten stok" in verliend wodde is nog in et bezit van Evert Lourens, de pakezegger van Jan Lourens.
Kotte tied laeter op 29 juli 1897 is hi'j in Westzaan trouwd mit Maartje Schuddeboom die daor weg kwam. Hi'j was doedertieden onderwiezer in Amsterdam, waor as ze wonen gongen.
In 1902 bin ze verhuusd naor Rotterdam. Hi'j was daor nao een vergelijkend examen uut een protte kandidaoten as jongste benuumd tot heufd van een twelfklassige eupenbaore schoele tegen een loon van *f* 1500,-- et jaor plus *f* 300,-- in et jaor huushure. Deur zelsstudie het hi'j de L.O.- en M.O.-akte Wiskunde haeld. Laeter was hi'j lerer Wiskunde an de Akedemie veur Bieldende Keunsten in Rotterdam. Vrouw Lourens vertelt nog dat et hiele gezin de zommervekaansies bi'j zien oolden in Berkoop was. Zi'j maekten een protte fietstochten o.e. naor Hooltpae, en Der

Izzerd, waor as femilie woonde. Disse Lourensen weren naozaoten van Jan Annes Lourens, zeune van veurnuumde Anne Martens Lourens en veuroolder van M. Lourenz. Disse Jan Annes is trouwd mit Eva Abels Kortstra. Heur heit was onderwiezer in Hooltpae. Iene van de ooldste stienen op et karkhof van Der Izzerd staot op et graf van een ere Lourens, Egbert Jans.
Vrouw Lourens schrift veerder dat op die fietstochten ok alle karken bezocht wodden om gegevens op te schrieven. Jan hadde et plan om laeter as hi'j mit pensioen was disse gegevens (dus warschienlik alles wat now de "Collectie Lourens" uutmaekt) hielendal uut te warken en een stamboom op te zetten. Disse laeste taeke het M. Lourenz op him neumen.
Jan Lourens raekte jammer genog al op 59-jaorige leeftied weg. Dat was op 1 oktober 1932 in Rotterdam. Hi'j wodde cremeerd in Driehuis-Westerveld. De urn is op zien eigen verzuuk bi'jzet in et femiliegraf in Berkoop bi'j zien veuroolden. Jan kon ok goed tekenen; akwarellen van de oolde smidse in Noordwoolde en van de Berkoper karke bin in et bezit van femilie. Ere kleine tekenings van boerkeri'jen en zo bin opneumen in de collectie.
De "Collectie Lourens" is dus bi'j mekeer geerd deur een Berkoper, Stellingwarver in hatte en nieren, ofkomstig uut een oold Stellingwarver geslacht, dat hiel wat ieuwen in disse kontreinen woond het; een Berkoper mit een protte belangstelling veur et laand van zien veuroolden en zien geschiedenis. De collectie zoas wi'j die now kennen, was niet bedoeld om in disse vorm beweerd te blieven. De collectie was opsteld as uutgaankspunt om veerder uut te warken.
Jammer genog het dit niet zo wezen mocht.

K. Weber.

Waor alles ophoolt en dan veerder

Juust waor de Jonkersvaort him splitst in et stille, deur schoefdeuren ofsleuten stroomkenaal en waor et waeter et hadste kletst tegen de schippen die d'r langes veren, leit et schippien van Andries. Andries was een peer daegen mit dit schippien naor de helling van Pel west, dat now weren al de naoden weer dichte en lag et pikzwatglaanzende puntertien mit et witte kejutien weer op 't oolde stee te blinkeren in de zunne. Boer Imke, an de overkaante van de vaort en wat dichter bi'j de Driewegsluus, hadde him vraogd: "Waoromme weer op etzelde plak? In een slotien hej' nargens last van." Mar Imke sleug de plaanke mis, zee Andries. "Ie weten niet waor aj' over praoten. Kiek, dit is een oold offerplak en hier hool ik de waacht. Dat he'k ofspreuken en zo blift et." Imke wet et now en begript daj' zoe'n meense, die veul veerder daenkt as van hier tot an et aende van de vaort, mit ruste laoten moeten.

Zo veer was ik nog niet doe ik mit een botien van Imke kalmpiesan naor de overkaante koerste, mar ik wus drommels goed daj' niet zo mar bi'j Andries an de wal stappen konnen, aj' nog van niks wussen. En wat wus ik d'r van? Allienig dat hi'j himzels "Leeuwmeens" nuumde en dat de meensen slim bange veur him weren. Hi'j mos wel hiel dapper wezen. Mar ok ienzem, zo an et raantien van de poolder, waor et vlakke laand him naor alle kaanten uutstrekt en waor allienig de Lendediek as een grune slange bi'j et waeter langes kronkelt, an Sliekenborg toe. Zo an 't raantien van de wereld waor alles ophoolt, daor kwam disse "Leeuwmeens" tot rust.

Hi'j was opgruuid in de Zeuvenbuurte an de Tjonger - een uutzunderlik stee, waor nargens aanders as juust daor et zaod uutzi'jd wodde en wottel scheut in de meensen die et an alles mekeerde wat een meense aenlik neudig het om overaende te blieven. Om dan toch nog "Leeuwmeens" te wodden, daor kon ik niet goed bi'j.
Now zie 'k him daor zitten, zien grieze maonen wapperen in de wiend en ik luustre naor him. "Kiek d'r bin Leeuw-

meensen en Hondmeensen. Aenlik nóg twie soorten: Ziegemeensen en Zwienmeensen." De Leeuwmeens staot boven an. Zo veer is Andries en zo bin d'r nog mar een peer meer van zokke Leeuwmeensen.

Mit mien botien dobber ik wat omme veur zien heilige kust. "Kom niet an de wal, d'r is gien anlegplak!" Ik bin dus te vroeg kommen. De geesten waor hi'j over praot bin d'r nog niet. Pas as de zunne over de poolder hennezwaaid is en et oolde "offerplak" van Andries niet meer anraekt wodt deur de waolen van de schippen, gaon de deurties van zien kejute wied eupen, waordeur zien geluud nog veerder dreegt en zien donderende stemme over et wiede laand uutgolft. Hi'j preekt niet veur de meensen, ok niet veur de vissen en de voegels, mar zien woorden zuken de geesten, wezens zonder vleis en bonken.
"Toch zie 'k dat ze allemaole in torenhoge ri'jen naor mi'j luustren. Hiel de locht boven mi'j is opvuld mit vorms en kleuren en dan drief ik mit omhogens." Andries markt dat ik him begriepe, mar dan zegt hi'j inienend: "Gao vot! Laot mi'j allienig." En hi'j wist naor de aandere kaante van de vaort. "'k Moete an 't wark. Kom 't aovend nao acht ure op et poolderdiekien, bi'j de Triensterbrogge en et woord van de Leeuwmeens zal donderen en janken daj' d'r bange van wodden." Dan raost hi'j mi'j nog wat aachternao, wa'k niet verstao.

An et aende van disse dag vuul ik in mien binnenste een starke andrift om deur te dringen in et wezen van de dingen, mar mit meer bliedschop as waor Andries weet van het. En ok van de bloemen, de voegels en van de kiender, die bi'j me in de tuun speulen.

D.K. Koopmans

't Verleurene krigt
grote weerde
deur 't gemis.

Heidepiek

Oproep sutelders veur de sutelaktie

Van 't jaor zal de sutelaktie wat eerder wezen as veurgaonde keren. An now toe hullen we oonze verkoopaktie altied in de haastvekaansie, omdat we d'r van uut gongen, dat d'r dan meer meensken tied hadden om te sutelen.
Mar et het blieken daon, dat pattie meensken dan krek vaeker vot binnen as aanders, ok de meensken waor aj' bi'j an de deure kommen. Dat daorom, én omdaj' meer kaans hebben op mooi weer, wodt de sutelaktie dit jaor eerder hullen. De eerste dag is op zaoterdag 1 oktober, de twiede dag op woensdag 5 oktober en de laeste dag op zaoterdag 8 oktober.
De plakken waor as suteld wodden zal, bin op et mement nog niet bekend, mar wie as mit dot, krigt netuurlik op 'e tied bericht. En over dat mitdoen wollen we et now even hebben. Want dit stokkien is bedoeld as oproep. As oproep an alle leden van de Schrieversronte. Wi'j hebben jim neudig in oktober, écht neudig. Want hoe meer meensken as helpen mit sutelen, des te meer as d'r van oonze boeken verkocht wodden, en dat hoolt weer in, dat d'r ók weer meer ni'je boekies uutgeven wodden kunnen!
Jim weten vanzels ok wel, dat de tieden krapper wodden, dat et Riek minder riek is en gao zo mar deur.
Dus: geef je op as sutelder! En aj' zoks nog nooit eerder daon hebben en d'r wat schruten veur binnen, dan zorgen wi'j d'r veur dat d'r een "in 't zoolt bebeten" sutelder mit je mit gaot. Alliend op pad gebeurt trouwens toch nooit, de koppelties bestaon altied uut minstens twie meensken. Jim meugen jim netuurlik vot-en-daolik opgeven veur drie daegen, mar ok mit ien of twie daegen bin we al hatstikke bliede.
Dat opgeven kan tillefonisch op de nommers: 05160-3898 (Renny Betten) of b.g.g. 05160-6031 (Sietske Bloemhoff) óf deur een briefkaortien te sturen naor: Renny Betten, Laak 15, 8430 SC Oosterwoolde.
Graeg zo gauw meugelik, nao et verschienen van disse Ovend, i.v.m. et bestellen van de krojen en et indielen van de groepen.
Tot kiek dan mar op 1, 5 of 8 oktober!

Warkgroep Publiciteit.

Daegelikse dinkies

Jan en Annegien bin verhuusd naor een ri'jgieshuus in 't dörp. Ze hadden een dikke dattig jaor op een pollegien zeten mit wat boerkeri'je en in 't laeste wat weideri'je. Mar doe ze de zestig had hadden, zetten ze d'r een punt aachter. De weideri'je hadde Jan an him hullen. Dan hadde hi'j nog wat om de hanen, mar ok om een aandere reden. Want Jan en Annegien weren nog al zwaorwichtige personen. Jan leup tegen de twiehonderd pond en Annegien kwam daor mit glaans over henne! Dat gewichte was heur vanzels niet zomar anwi'jd. Zo leuten ze bi'jveurbield alle jaoren een koe veur heurzels slaachten en daor hadden ze tegere aenlik mar kwaolik genoeg an...

Naost heur in et ri'jgien woonde een scheiden vrouwgien mit twie kiender, iene van drieje en iene van zesse, beide maegies. Omdat dat vrouwgien drie morgens in de weke uut warken gong paste Annegien dan meerstal op die kiender en drie keer in de weke brocht ze et ooldste maegien aachter op 'e fiets naor de schoele.
Op een morgen doe et kiend weer bi'j Annegien aachterop zat, zee ze: "Tante, ik hebbe liever dat jow mi'j naor schoele brengen as mien moeder." "O ja," zee Annegien, "waoromme dat?" "Now," zee et maegien, "tante het de kont vule dikker, ik zitte bi'j jow zo lekker in de li'jte."

Een tietien leden hadden Jan en Annegien een slim dure weke. Dat kwam zo: Jan hadde een blaortien in de mond onder et bovengebit en dat dee him zo zeer dat hi'j d'r aovens niet van in de slaop kommen kon. Hi'j hadde de mond al es ommespuuld mit koold waeter, mar doe hi'j op bedde weer in de waarmte kwam begon et krek zo hadde weer te toekeren. Dat hi'j haelde op 't laeste et gebit uut de mond en lee et op 't laeken. Doe was Jan in de kotste keren onder zeil!
Eredaegs, et was op een maendag, onder 't koffiedrinken, zee Jan: "Hej' mien gebit ok zien Annegien, 'k heb 't d'r uutlegd gisteraovend want et dee me zeer."
"Jow gebit?" zee Annegien, "nee...waor hej 't dan hennelegd?"

"Op 't laeken," zee Jan, "vlak veur me."
"O heremientied," schrok Annegien, "en ik hebbe vanmorgen et bedde ofhaeld en de laekens en de slopen in de wasmesiene daon! Et rammelde nogal wat, mar ik dochte dat doen de knopies van de slopen. O heremientied, now ma'k wel gauw es kieken!"
Nat en wel haelde ze de brol d'r uut en doe zag ze dat d'r op 'e bojem van de tromme nog wat liggen bleef. Ie mossen hiel goed kieken om te zien dat dat een vals gebit west hadde...!
Dat Jan het een posien mit een mummelbekkien ommelopen. Dat was wel wat vervelend vanzels, mar et slimste was him dat hi'j ommeraek tot de pottemenee mos om weer gewoon van de taofel miteten te kunnen.

Klaas van der Weg.

Reisien

Van verschillende kaanten hebben d'r meensken vraogd as de Schrieversronte van 't jaor ok es weer een reisien orgeniseerd. Et is ommes al twie jaor leden dawwe mit mekaander vot west binnen. Dat was in 1981 naor de Aachterhoeke. In 1982 is et reisien overgaon omdat we doe een protte drokte hadden mit et feest van oons 10-jaorig bestaon. Van 't jaor had et aenlik al weer zuld mar et is wat sloeren bleven. Dat moet eins niet. De traditie van et Schrieversrontereisien moe'n we aenlik al wieder mit gaon. Daoromme wollen we d'r ankem jaor mit mekeer betied op uut. Et doel is op zaoterdag 26 meie 1984. Jim kriegen roem veur die daotum bericht van hoe en wat. De daotum schrieven jim al vast mar op. En now jim et zoe'n aende van te veuren weten kuj'm zo of en toe al vast wat centen an de kaant leggen.

Red.

Over leven

de zoere regen
maekt dat ik
kleinder wodde
as een mieghummel
of een pissebedde
en dan kan ik
d'r weer tegen.

Oene Bult

Komma's

kleine haorties
valen op mien dicht-pepier
(ik bin krek naor de kapper west)
't bin kotte strepies

komma's, punten,
zomar daele valen
boven de riegels,
d'r op, d'r tussen

'k moet now alliend nog
naor de woorden zuken

Harmen Houtman

(linosnede van D.K. Koopmans)

Vraoge

is dat een
gedicht ver-
hael-
een tien
zon-
der
be-
gin
aen-
de
heufd-
letters
komma's
en mit
een vremde
zins-
bouw
of
toch
nog
wat

meer

Knillis

Degene die wark veur *De Ovend* insturen wil, wodt vraogd om oons ter wille te wezen op 'e volgende punten. Liefst *typt*, op A4-vellen (ienziedig). Riegellengte: 56 anslaegen. Wat schreven wark anbelangt: graeg *dudelik*, en flink ruumte naost de tekst; A4-fermaot, ienziedig. Inspringen, bruken van anhaelingstekens en spaties, en et verwiezen naor boeken en artikels zoas dat in *De Ovend* daon wodt. Bi'j et insturen van illestraosies moet de scharpte in de gaten holen wodden, en d'r moet rekening hullen wodden mit verkleining as we mit et fermaot niet uut de voeten kunnen.

De Stellingwarver Schrieversronte het ok een hiele riegel boeken uutgeven, en die wodt nog al mar groter. Vraog een overzicht/prieslist an!

de ovend

Twiemaondeliks tiedschrift
veur Stellingwarver tael en kultuur
een uutgifte van de
Stichting Stellingwarver Schrieversronte

Red.: J. W. Nijholt, J. Veenstra
Bureau-red.: P. Jonker
Alle corr., inlichtings, adm./ab.:
Stichting Stellingwarver Schrieversronte
Bongheer 1, 8431 GT Oosterwoolde
Postbusse 138, 8430 AC Oosterwoolde
Till. (05160) 4533
Lidm./Ab.: f 15,00 in 't jaor

ISSN 0166-7351